

De uitdagingen

Onze sociale zekerheid is de belangrijkste structurele solidariteit in onze samenleving. Iedere burger is betrokken, van de geboorte tot het pensioen, van werkloosheidsuitkeringen tot de ziekteverzekering. Aanvullend zorgen het leefloon, de Inkomensgarantie voor Ouderen en de gewaarborgde gezinsbijslag voor een minimuminkomen. Een goede sociale zekerheid versterkt mensen, biedt sociale bescherming en zorgt voor herverdeling. Ze garandeert sociale basisrechten en vormt een cruciale – maar nog onvolkomen – buffer tegen armoede. Als ecologen willen we de bestaande sociale bescherming versterken en willen we ook nieuwe uitdagingen en nieuwe ambities inbrengen.

De uitdagingen zijn groot. Door de crisis vallen vandaag ruim 1,3 miljoen mensen terug op één of andere uitkering van de RVA. Dankzij de sociale en medische vooruitgang leven mensen langer en genieten ze langer van hun pensioen. De kosten van de gezondheidszorg stijgen jaar na jaar met 3-4%, door de vergrijzing, maar evenzeer door een te prestatiegerichte gezondheidszorg. Nu de babyboom-generatie op pensioen gaat, betekent de vergrijzing een totale extra budgettaire kost van 3,2% van het BBP tegen 2014; in 2060 loopt de extra kost op tot 8,2% van het BBP.

Om het inkomen van gepensioneerden vandaag te versterken én om werkenden van vandaag in de toekomst een voldoende hoog pensioen te garanderen, willen we nu keuzes maken inzake pensioenen, gezondheidszorg, arbeidsmarkt en financiering van de sociale zekerheid. Daarbij willen we ook de financiering verbreden.

De regering Letermé verloor daarvoor drie kostbare jaren. Minister van Pensioenen Daerden raakte niet verder dan een pensioenconferentie die niet op gang kwam en een groenboek dat nog eens de uitdaging schetste. Ondertussen verslechterde de begrotingstoestand en werd het Zilverfonds een lege doos. In de gezondheidszorg zijn geen structurele keuzes gemaakt. Op de arbeidsmarkt stijgt de werkloosheid sneller dan het aantal mensen dat werkt.

Terwijl deze regering cruciale keuzes voor zich uitschoof, verloor België haar positie tussen de Europese landen met de best uitgebouwde sociale bescherming. De uitkeringen volgden de voorbije twee decennia de evolutie van de welvaart onvoldoende. De laagste uitkeringen liggen zelfs onder de Europese armoedegrens. Zo groeit een sluipende privatisering waarbij steeds meer mensen zich aanvullend verzekeren, met hospitalisatieverzekeringen en pensioenspaarplannen. Tegelijk neemt de ongelijkheid toe tussen wie dat wel kan en wie niet die mogelijkheden heeft.

Onze visie

Groen! wil de sociale zekerheid en de welvaartstaat versterken en moderniseren. In tijden van globalisering hebben we nood aan meer solidariteit en aan een eigentijdse sociale zekerheid. Meer solidariteit, kiezen voor herverdeling, een eigentijdse visie op veranderende levenslopen en een meer rechtvaardige financiering zijn onze uitgangspunten. Een toekomst van sociale en ecologische rechtvaardigheid staat of valt met het creëren van perspectieven, van hoop. Die hoop, grondstof voor de noodzakelijke verandering, kunnen we alleen realiseren met een nieuw perspectief.

Onze oplossingen

EEN ZEKER, WAARDIG EN WELVAARTSVAST WETTELIJK PENSIOEN ALS PRIORITEIT

Groen! wil voor iedereen een waardig en welvaartsvast pensioen. Daarom kiezen we resoluut voor een versterking van het wettelijk pensioen (de eerste pensioenpijler). Dat betekent:

92. Een **verhoging van de minimumpensioenen en van de Inkomensgarantie voor Ouderen (IGO)**, zodat het inkomen van alle gepensioneerden boven de Europese armoedegrens uitkomt.
93. We trekken in tweede orde ook **de pensioenen van de middengroepen op**, om niet alleen het overleven, maar ook (ten dele) de levensstandaard te verzekeren. Zo blijft ook het draagvlak van het bestaande pensioenstelsel en bijdragestelsel voldoende breed. Groen! wil daarom de kloof tussen een gemiddeld loon en het pensioen opnieuw verkleinen. Dat betekent voor de lage en middelhoge pensioenen een inhaalbeweging voor de verloren welvaartsvastheid van de voorbije twee decennia. We willen de daling van de vervangingsratio omkeren en streven op termijn naar pensioenen die minimaal 75% van de 5 beste jaren van het beroepsinkomen vormen (bij een volledige loopbaan).
94. Groen! wil de **kloof tussen de hoogste en de laagste pensioenen verkleinen**. De verschillende pensioenstelsels (werknemers, ambtenaren en zelfstandigen) groeien daarbij geleidelijk naar elkaar toe. Gegeven de financiële uitdaging betekent dit meer een grotere solidariteit binnen één generatie, waarbij de kloof tussen de laagste en de hoogste pensioenen (vooral van topambtenaren) verkleint.
95. Groen! wil **de gelijkgestelde periodes in de pensioenopbouw behouden**. Mensen die werkloos zijn, ziek, of die ouderschapsverlof- en tijdskrediet opnemen, bouwen pensioenrechten op dankzij de erkenning van deze periodes als 'gelijkgestelde periodes'. Daar zijn goede redenen voor. Werklozen mogen geen twee keer worden gestraft: één keer vandaag omdat ze geen werk hebben en moeten terugvallen op een vervangingsinkomen, én nog eens omdat ze pensioenrechten zouden verliezen. Ook voor de gelijkstelling van systemen van ouderschapsverlof en tijdskrediet zijn goede redenen: wanneer we mensen willen aanmoedigen meer zorgtaken op te nemen en/of arbeid en gezin duurzamer te combineren, dan is het cruciaal om de invloed op het latere pensioenopbouw te beperken.
96. Groen! is **voorstander van het huidige repartitiestelsel voor de wettelijke pensioenen**: de huidige werknemers en belastingplichtigen betalen de huidige pensioenen, de werknemers en belastingplichtigen morgen betalen de pensioenen morgen. Iedere overschakeling naar of aanvulling met vormen van kapitalisatie (waarbij mensen nu sparen voor hun eigen pensioen later) betekent dat de huidige generatie werkenden dan dubbel betaalt: zowel voor de huidige gepensioneerden als voor hun eigen pensioen later. Daarnaast verhoogt kapitalisatie de afhankelijkheid van gepensioneerden van de financiële markten, waar de pensioenreserves deels worden belegd : allesbehalve een garantie voor voldoende pensioenzekerheid.
97. We **beperken het armoederisico bij gepensioneerde vrouwen**. Door onvolledige loopbanen vallen vrouwen vaak terug op een zeer laag pensioen. Groen! wil het minimumpensioen verhogen. We willen ook de invloed van echtscheiding op het latere pensioen beperken. Daarom willen we onderzoeken wat de effecten zijn van de verdere uitbouw van wettelijke overdraagbaarheid van pensioenrechten op de partner. Groen! wil ook een regeling over de verdeling van de opgebouwde pensioenrechten in geval van scheiding, zowel voor het wettelijk pensioen als voor aanvullende pensioenen. Dat kan door de invoering van een 'gemeenschap van sociale rechten', die partners vrijwillig kunnen aangaan.
98. We **informereren mensen beter over hun pensioenopbouw**. Groen! wil dat mensen op ieder moment in hun loopbaan hun opgebouwde pensioenrechten kunnen raadplegen. Als eerste stap bezorgt de

Rijksdienst voor Pensioenen alle mensen op actieve leeftijd jaarlijks een overzicht van hun opgebouwde pensioenrechten. In een latere fase is dit online consulteerbaar.

De prioriteit van sterke en welvaartsvaste wettelijke pensioenen betekent dat de aanvullende pensioenen niet de kern van het pensioendebat vormen, maar slechts aanvullend blijven.

- 99. Aanvullende pensioenen blijven aanvullend.** Ze kunnen er toe bijdragen dat ouderen meer financiële middelen hebben om hun gewenste levensstijl te kunnen financieren en zich voldoende ‘zeker’ voelen wanneer medische of andere kosten opduiken op het einde van de levensloop. Voor Groen! is het echter onwenselijk dat aanvullende pensioenen noodzakelijk zouden worden om een waardige oude dag te kunnen beleven. We willen dat een wettelijk pensioen daar voor instaat, want niet iedereen heeft de mogelijkheid (gehad) om te kunnen sparen. Daarom is voor ons een versterking van het wettelijk pensioen prioritair.
100. De **sociale partners spelen een cruciale rol bij de verdere uitbreiding van de tweede pijler**, zodat de ongelijkheid tussen sectoren met en zonder tweede pijler verdwijnt. Dit gebeurt in de eerste plaats via sociaal overleg: de aanvullende bedrijfspensioenplannen maken immers deel uit van de loononderhandelingen.
101. Groen! wil de **huidige aftrekbaarheid van pensioensparen toespitsen op beleggingen in ethische pensioenfondsen.**

MEER MENSEN WERK, MEER MENSELIJK WERK: INZETTEN OP ONTSPANNEN LOOPBANEN IS OOK EEN ANTWOORD OP DE VERGRIJZING.

Wanneer er meer mensen werken, en wanneer mensen langer werken, betalen meer mensen sociale bijdragen en verkleint de financiële uitdaging van de vergrijzing. Dat zeggen de traditionele partijen al jaren, maar zij zorgen er niet voor dat meer mensen kunnen werken of langer kunnen werken wanneer ze dit wensen. De werkloosheid is historisch hoog, de kwaliteit van de arbeid staat onder druk, de combinatie werk/gezin weegt voor vele mensen zwaar. De wens tot vervroegde uittrede blijft dan ook groot. Groen! wil werk voor meer mensen, maar ook meer menselijk werk. Investeren in de transitie naar een duurzame economie en in ontspannen loopbanen zijn de sleutelwoorden voor een duurzaam arbeidsmarktbeleid, dat écht bijdraagt aan de oplossing voor de uitdagingen van de vergrijzing.

- 102. Een duurzame economie zorgt voor meer jobs.** De transitie naar een ecologische economie is noodzakelijk vanuit milieu- en klimaat oogpunt en creëert ook jobs en duurzame groei. Om meer mensen de kans te geven om te werken, kiezen we voor een Groene New Deal (zie hoofdstukken duurzame economie en werk). Zo kunnen we de werkloosheid verminderen, de werkzaamheidsgraad verhogen en meer mensen laten bijdragen aan de sociale zekerheid.
- 103. Een groen beleid zorgt voor betere jobs.** Om te zorgen dat meer mensen langer kunnen, willen en mogen werken, willen we af van de fixatie op het einde van de loopbaan. Groen! kiest voor een **arbeidsmarktbeleid dat vertrekt van de hele levensloop en levensloopbaan van mensen.** Zo krijgen mensen ruimte voor meer ontspannen loopbanen. In een duurzame visie op levensloopbanen bekijken we de arbeidstijd over de hele loopbaan. Zo krijgen mensen meer kansen om te kiezen wanneer ze hoeveel ze werken, met meer zekerheid bij die keuzes. Daarom willen we de uitbouw van een **volwaardige tijdsverzekering** voor een betere combinatie van arbeid en gezin en een betere afstemming van arbeid op de levensloop. (zie hoofdstuk Werk)

104. Groen! wil de **kloof tussen de feitelijke en de wettelijke pensioenleeftijd verkleinen. Op korte termijn, met het huidige beleidskader, kiest Groen! voor het behoud van de vaste pensioenleeftijd op 65 jaar.** De gemiddelde feitelijke pensioenleeftijd ligt vandaag net onder 60 jaar. Dat laat zeer veel ruimte om langer te werken zonder verhoging van de wettelijke pensioenleeftijd. Dat vereist wel een beleid dat:

- mensen in de loop van hun levensloopbaan meer kansen geeft om arbeid en gezin te verzoenen door periodes minder te werken
- in bedrijven én bij de overheid een leeftijdsbewust personeelsbeleid promoot
- langer werken mogelijk maakt. Daarom wil Groen! de mogelijkheden verder uitwerken om op het einde van de loopbaan tot een meer geleidelijke afbouw van de loopbaan (en een geleidelijke opbouw van het pensioen) te komen. Ook stelsels als brugpensioen en tijdskrediet, dat vandaag eerder onbedoeld hiervoor wordt gebruikt, worden hierbij actief ingezet.
- Groen! wil werk maken van uitgroebanen, waarbij oudere werknemers via extra vakantiedagen en vormen van deeltijds werk hun arbeidstijd gradueel kunnen verminderen. Via systemen van mentorschap kunnen oudere werknemers jongere collega's coachen en opleiden. Het sociaal akkoord voor de welzijnssector, waarbij voor zware beroepen oudere werknemers extra vakantiedagen verwerven, kan daarbij model staan.

105. Actief op pensioen. Pensioen hoeft geen verplichte inactiviteit te betekenen. Met de gestegen levensverwachting en de stijging van het aantal levensjaren in goede gezondheid willen velen ook na de wettelijke pensioenleeftijd actief blijven, via vrijwilligerswerk of het opnemen van zorgtaken (vb. opvang kleinkinderen, zorg voor hoogbejaarde familieleden, ...). Andere gepensioneerden willen ook blijven werken. Vanuit een levensloopperspectief, dat mensen meer keuze wil geven hoe men arbeid over de levensloop verdeelt, is een verdere versoepeling van de combinatie arbeid/pensioen logisch. De voorwaarde is evenwel een versterking van de wettelijke pensioenen. We willen dat blijven werken in combinatie met een pensioenuitkering steeds een vrije keuze is, en nooit een noodzaak omdat de wettelijke pensioenen te laag zijn.

GEZONDHEIDSZORG IN BETERE CONDITIE

Een kwalitatieve en voor iedereen toegankelijke gezondheidszorg is een basisvoorziening. Groen! vertrekt van vier duidelijke principes: zet de patiënt centraal, investeer in preventie, laat mensen op een gezonde manier genezen en maak kwalitatieve gezondheidszorg voor iedereen toegankelijk.

Iedereen kan ziek worden en ziekte maakt mensen kwetsbaar, ook financieel. Dat iemand niet de juiste zorg krijgt of zich zorgen moet maken over de factuur, kan eigenlijk niet. De gewenste kwaliteit en toegankelijkheid kunnen maar gerealiseerd worden met een publieke basisverzekering die voldoende gezondheidsrisico's dekt. Dat steeds meer mensen noodgedwongen een private hospitalisatieverzekering moeten hebben om zorg betaalbaar te houden, is een hoogst onwenselijke evolutie.

De vergrijzing zorgt voor een stijgende zorgvraag en dus voor toenemende kosten. Maar er zijn ook nog andere oorzaken voor de stijgende budgetten: medische overconsumptie door het voorschrijfgedrag en door te veel technische prestaties. Ook milieuvervuiling en levensstijl kunnen gezondheidsrisico's vergroten: denk maar aan de impact van fijn stof en luchtvervuiling.

Om de gezondheidszorg in een vergrijzende samenleving te verbeteren en betaalbaar te maken, willen we ziekte proberen voorkomen en ziekte-uitgaven rationaliseren. De rationalisering mag echter niet ten koste gaan van de toegang tot zorg aan hoge kwaliteit voor iedereen. Wel is discussie nodig over de zin en onzin van bepaalde

medische ingrepen. Tegelijk passen we de ziekenhuisfinanciering aan om komaf te maken met medische overconsumptie. We sensibiliseren zorgverstrekkers over het voorschrijven van te veel of te dure medicijnen.

Voorkomen is nog altijd beter dan genezen. We willen preventie veel hoger op de agenda. Een effectief milieu- en sociaal beleid kan ziekte vermijden. Ook mensen stimuleren om meer te bewegen en gezonder te eten kan gezondheidsproblemen voorkomen.

17. **Een duurzame groeionorm.** Voor Groen! is de huidige groeionorm in de gezondheidszorg geen fetisj. Een bijsturing naar een minder prestatiegerichte gezondheidszorg, met meer transparantie en een systematische monitoring van kostenverschillen kan de stijgende kosten beheersbaar maken, zonder dat patiënten moeten inleveren.
17. We **versterken de eerstelijns geneeskunde**, om de toegankelijkheid tot zorg te verbeteren en de kosten te verminderen. Een sterke eerste lijn zorgt er immers voor dat mensen sneller hulp zoeken (voor het te laat is) en dat overbodige dure visites bij specialisten of op de spoedafdeling worden vermeden. Tegelijk dalen zo de kosten voor de overheid. Om de gezondheidszorg betaalbaar en toegankelijk te maken neemt de huisarts meer een spil- en verdeelfunctie op (echelonnering). Groen! wil daarbij **wijkgezondheidscentra actief stimuleren**. Een opstartbudget voor de centra en een financiële aanmoediging om zich als artsen te verenigen zouden grote stappen voorwaarts betekenen.
17. We **versterken het Globaal Medisch dossier**. We willen dat de relevante informatie uit het globaal medisch dossier in de toekomst beschikbaar is voor andere zorgverstrekkers die de patiënt behandelen. Bovendien willen we werk maken van het elektronisch medisch dossier, dat het registreren en uitwisselen van gegevens sterk zal bevorderen.
17. **Uitbreiding van de derde-betalersregeling:** voor mensen met een laag inkomen is een doktersvisite vaak een grote hap uit hun budget. Mensen met een laag inkomen zouden daarom op visite bij de arts enkel het remgeld betalen in plaats van het ganse bedrag te moeten voorschieten. Zo kunnen we de toegang tot gezondheidszorg voor mensen met een OMNIO-statuut gevoelig verbeteren.
17. **Automatische toepassing van het OMNIO-statuut** (het vroegere WIGW-statuut), dat sociaal kwetsbare mensen recht geeft op verhoogde tegemoetkomingen.. Groen! wil verhoogde tegemoetkomingen automatisch toekennen aan wie er recht op heeft. Vandaag is de procedure zo complex dat de te veel gerechtigden er geen gebruik van maken.
17. We maken **geneesmiddelen goedkoper dankzij het kiwi-model**. De uitgaven aan geneesmiddelen stijgen jaar na jaar. Door goedkopere generische ('witte') geneesmiddelen is de prijs van de gevestigde geneesmiddelen reeds gevoelig gedaald. Groen! wil openbare aanbestedingen voor geneesmiddelen. Bij de introductie van nieuwe, vaak zeer dure, geneesmiddelen treedt de overheid actiever op en gaat consequent prijsonderhandelingen met de farmaceutische industrie aan. Hiervoor is een duidelijk wettelijk kader nodig.
17. We **responsabiliseren artsen bij hun voorschrijfgedrag**. De uitgaven aan geneesmiddelen kunnen verminderen door de artsen te responsabiliseren in hun voorschrijfgedrag. Voorschrijven op stofnaam en/of voorschrijven van de 'witte' geneesmiddelen zijn daarbij hefbomen. De arts wordt op onafhankelijke en wetenschappelijke manier geïnformeerd over de kosten-baten van het voorschrijven van elk geneesmiddel.
17. **Uitbreiding van de maximumfactuur**. Deze dekt nog steeds onvoldoende de hoge gezondheidsuitgaven van chronisch zieken (suikerziekte, nierpatiënten,...) en psychiatrische patiënten in een instelling. Voor deze groep patiënten willen we de remgelden die momenteel niet gedekt zijn mee opnemen te worden in de maximumfactuur.

17. **Tariefzekerheid voor patiënten bij hospitalisatie.** Het systeem van supplementen is voor patiënten volstrekt ondoorzichtig en kan de kostprijs sterk opdrijven. Grotere transparantie en een plafonnering van supplementen in éénpersoonkamers is noodzakelijk.
17. **Een herziening van de ziekenhuisfinanciering.** We willen dat de ziekenhuisfinanciering evolueert naar een vast bedrag per patiënt en niet langer volgens het aantal prestaties. Zo vermijd je overconsumptie. Dit systeem is bovendien transparanter. De invoering gebeurt geleidelijk en er wordt over gewaakt dat de kwaliteit van de zorg bewaard blijft.
17. **We versterken de geestelijke gezondheidszorg.** Groen! wil een versterking van het zorgaanbod door de concrete realisatie van zorgcircuits en –netwerken met prioritaire aandacht voor zorg in de thuisomgeving aan personen met psychische problemen. Dit kan door gespecialiseerde teams, maar ook door andere zorgverleners. Belangrijke onderdelen van deze zorgcircuits en netwerken zijn de uitbouw van crisis- en spoedopvang, samenwerking en cliëntoverleg tussen gespecialiseerde en niet-gespecialiseerde zorgactoren en integratiebevorderende initiatieven. Groen! wil een terugbetaling van de psychotherapie samen met een betere bescherming van de titel van psychotherapeut. Ook interculturalisering en uitbreiding van de geestelijke gezondheidszorg voor mensen van andere etnische afkomst, zoals vluchtelingen, is een must.
17. **Versterkte patiëntenrechten.** Meer participatie van patiënten en erkenning van representatieve patiëntenorganisaties zijn hefboomen voor een gezondheidszorg in dialoog.
17. **We promoten actief gezondere levensstijlen.** Door gezonder te leven kan ziekte vermeden worden. Het verder terugdringen van tabak (ondermeer door een veralgemeend rookverbod in de horeca) redt levens. Het matigen van de vleesconsumptie kan heel wat kwalen aan hart en vaten voorkomen en vermindert onze ecologische voetafdruk. We willen initiatieven zoals de Veggie-dag ondersteunen, waarbij de publieke sector en het onderwijs het voorbeeld geven.
17. **We investeren in zorgberoepen.** De stijgende zorgnoden door de vergrijzing vereisen voldoende en gekwalificeerd personeel. Om de tekorten op te vangen zijn goede loon- en arbeidsvoorwaarden een belangrijke hefboom om goede zorg te kunnen garanderen.
17. Groen! wil dat **ziekenhuizen en rusthuizen de eventuele keuze van de patiënt voor euthanasie respecteren**, zodat mensen in hun laatste levensdagen niet verplicht worden op zoek te gaan naar een andere instelling.

GEZINSBIJSLAGEN: GARANDEER GEZINNEN EEN RECHTVAARDIG INKOMEN

De gezinsbijslagen vandaag dekken slechts een beperkt deel van de reële kostprijs van kinderen in gezinnen. Een inkomenspolitiek die iedereen een voldoende hoog en rechtvaardig inkomen garandeert is een eerste voorwaarde om de kinderwens voor iedereen mogelijk te maken, los van de inkomenssituatie. Daarnaast zijn kinderbijslagen de financiële motor van het gezinsbeleid. Het kinderbijslagstelsel willen we nog doeltreffender en rechtvaardiger. Wij streven naar een eenheidsstelsel waarin ieder kind dezelfde substantieel hogere kinderbijslag krijgt. Welvaartsvast en zonder discriminaties.

17. **We versterken de kinderbijslag.** We maken van kinderbijslagen een recht van ieder kind. Groen! wil de steeds verdere afbrokkeling in koopkracht van de gezinsbijslagen eindelijk omkeren. Dat kan door hogere en welvaartsvaste uitkeringen. Bovendien is een geleidelijke inhaalbeweging nodig voor de verloren welvaartsvastheid van de afgelopen drie decennia.

17. Groen! wil de **kinderbijslag omvormen tot een gelijk basisrecht voor elk kind**: rangtoeslagen (de verschillen tussen het eerste, tweede, derde, ... kind) verdwijnen. Zeker bij nieuw samengestelde gezinnen en vormen van co-ouderschap is zo'n vereenvoudiging noodzakelijk. Voor de gezinnen uit de laagste inkomensgroepen zijn er wel extra toeslagen. Groen! verkiest een hogere uitkering boven belastingvermindering en aftrekken voor kinderen ten laste. Daardoor kunnen ook de laagste inkomens hier ten volle van genieten.
17. Modernisering van de sociale zekerheid betekent ook werk durven maken van vereenvoudiging waar het kan en zinvol is. Dat is zeker het geval in de sector van de kinderbijslag. De vele aparte kassen zorgen voor onderbrekingen in de uitbetaling wanneer mensen van werk én van sector veranderen, en voor nodeloze paperassen. Groen! pleit voor een **geleidelijke hervorming tot één kinderbijslagkas**.
17. **We verhogen het terugbetaalbaar belastingkrediet voor gezinnen met lage inkomens**. Gezinnen die te weinig inkomen hebben om de belastingvrije sommen voor hun kinderen uit te putten, krijgen momenteel een terugbetaalbaar belastingkrediet. Deze negatieve belasting compenseert slechts een beperkt deeltje van het belastingvoordeel dat gezinnen met een hoger inkomen genieten. Daarom verhogen we dit belastingkrediet. Voor gezinnen die hun belastingvoordeel voor kinderen ten laste niet volledig kunnen uitputten omdat hun inkomen te laag is, wil Groen! het maximaal terugbetaalbare belastingkrediet per kind verdubbelen van 250 euro (geïndexeerd: 370 euro) tot 500 euro (geïndexeerd: 740 euro).

NAAR EEN BREDERE EN MEER RECHTVAARDIGE FINANCIERING

106. Een voldoende sterke sociale zekerheid is voor Groen! tot één van de basistaken van de overheid. Om de kostprijs in tijden van vergrijzing betaalbaar te houden, is een meersporenbeleid het enige antwoord.
107. Een **hogere werkzaamheidsgraad en mensen langer laten werken** is een eerste, maar onvoldoende spoor. Het vereist wel een aangepast levensloopbaanbeleid (zie hoofdstuk werk)
108. Om de 1ste pensioenpijler prioriteit te geven in een periode waarin de levensverwachting verder toeneemt, is een **versterking van de financiering van de pensioenen noodzakelijk** binnen het geheel van de sociale bijdragen. Overleg met de sociale partners hierrond is cruciaal.
109. Een **breder financieringsbasis van de sociale zekerheid** is ten slotte onontbeerlijk. Groen! kiest voor een juistere en meer rechtvaardige fiscaliteit, waarbij de sterkste schouders niet de meeste mogelijkheden krijgen om zich te onttrekken aan hun bijdrage, maar waarbij eenieder naar vermogen bijdraagt aan noodzakelijke voorzieningen. Hiervoor wil Groen!:
- Een **verschuiving van lasten op arbeid naar belasting op milieuvervuiling** is gericht op het verlagen van de arbeidskost, zonder dat dit de financiering van de sociale zekerheid in het gedrang mag brengen. Studies van het Planburo geven aan dat zo'n verschuiving een gunstig effect op de werkgelegenheid heeft .
 - Daarnaast heeft de sociale zekerheid nood aan bijkomende inkomsten. Groen! pleit voor een verdere uitbouw van de alternatieve financiering op basis van een belasting van inkomsten uit vermogens. Dit kan onder de vorm van een **Algemene Sociale Bijdrage**.
 - **Vermogenswinstbelasting**
 - **Hervorming notionele intrestaftrek**

Deze bredere financieringsbasis vindt u meer in detail uitgewerkt in het hoofdstuk Begroting en Fiscaliteit.